

Dr. Perény István
Košice
Leninova 11.

Košice, 1956. július 18.

Igen tisztelt Tanár Elvtárs!

Örömmel olvastam a Tanár Elvtárs tiszteletére kiadott emlékiratot. Jól estt olvasni a sok kedves üdvözlőt. Közöttük azok voltak a legkedvesebbek, amelyek személyes visszaemlékezéssel voltak egybekötve.

Ezt a levelemet, amellyel én is az üdvözlők közé szeretnék állni, mindjárt akkor akartam írni, amikor a könyvet, kevéssel megjelenése után, megkaptam, átlapoztam és olvasni kezdtem. Azután el kezdtem halasztani a levél írását, de a szándék mint lelkifurdalás megmaradt. A kellő formát sem tudtam elképzelni. Néhány nap előtt megismerkedtem itt egy budapesti elvtárssal, aki bátorítást adott ehhez a levélhez.

Azért írom ezt a levelet, mert keveslem az üdvözlők számát. Tudom, hogy nem csak azok gratuláltak a születésnaphoz és a Kossuth-nagydíjhoz, akiknek az írásai az emlékiratban vannak. Ezek csupán egy reprezentatív csoportot képeznek. Lehet, hogy nem annak szánták őket, de azzá váltak, mert föltételezhetjük, hogy az emlékkönyv szerkesztői ilyen szempont szerint kérték föl a filozófusok, esztéták, belletristák és a többiek egy-egy képviselőjét közreműködésükre. Föltételezhetjük, hogy így akarták jelezni, milyen sok szakmájú, irányzatú, fölfogású ember örül annak, hogy alkalma van megmondani, mi mindent jelent neki és nekik Lukács György!

És ez az, amit keveslek! Nincs közöttük sem természettudós, sem orvos. Pedig hiányoznak. Lehet, hogy formálisan nem hiányoznak, mert ezek csak kevésen ismerik Tanár Elvtárs munkáit, de ez akkor annál nagyobb baj. Minthogy baj az, hogy sokan, állandóan és aránylag jól használják közülük a dialektikus materializmust, de nem alkalmazzák tudatosan, hanem csak a szokások és a példaképek szerint.

Az ezután következőkre vonatkozólag pedig arra kérem igen tisztelt Tanár Elvtársat, nézzel el a logikai és a fogalmi pontosság hiányát.

Foglalkozásomra nézve /gyakorló/ orvos vagyok. Ezért inkább orvosi szempontból mondhatom, hogy a dialektikus materializmust kevéssé ismertetik. Természettudományos kutatásoknál ismert a dialektikus materializmus jelentősége. Már sokkal kevésbé ismert és elismert a jelentősége az orvostudományi kutatás és /az általános vagy szakorvosi vagy hivatali/ gyakorlatot folytató orvos számára. Holott egészségügyünk számos hiányosságát lehetne evvel csökkenteni, sőt talán meg is szüntetni. Igaz, hogy nincs olyan közismert munka, amely megmutatná a dialektikus materializmus jelentőségét az orvosi gyakorlat számára.

Viszont Tanár Elvtárs munkái ebben sokat segíthetnének, minthogy az elemzés és a következtetés alkalmazandó módját teljes egészükben tartalmazzák. "Csak épen" át kellene írni orvosok részére. Az orvostan olyan a természettudományok között, mint a regény vagy a dráma az irodalomban. Mindig az egész élettel van kapcsolatban, ami ma egyre inkább látszik abból is, hogy nagy súlyt helyezünk a prevenciora s vannak már szakorvosaink egészségügyi ismeretterjesztésre és az egészségügy szervezésére is.

Főlöttes hatóságainktól többnyire igen jó utasításokat kapunk. De egyik sem törődhetik az egyes konkrét főladattal, azt mindig az x illető ~~orvosnak/kell~~ orvosnak kell az adott helyzet elemzése és az összefüggések fől ismerése után meghatározni. Az életnek így öreá bizott darabjában sokkal könnyebben tud eligazodni, ha ismeri és tanulmányozza Tanár Elvtárs műveit. Teljes egészségben!

Mert mindegyikben talál valamit. Ezt nem esztétikai írásaival próbálom igazolni, hanem avval, amelyben arra mutat rá, milyen fontos volna a politikai gazdaságtant az általános műveltség tartozékává tenni. - A pártiskoláztatásban és néha az internátussal egybekötött pártiskolákban engem politikai gazdaságtani előadásokkal szoktak megbízni. /Innen van ez a tudásom; azért említettem meg./ Ha összevetjük az orvos és a közgazdász munkáját, megállapíthatjuk, hogy semmi sem lehet orvosilag helyes, amit a politikai oekonomia nem hagy jóvá, mint ahogyan mindaz, amit a politikai oekonomia megkíván, orvosilag is kívánatos. Lehet, hogy kapitalista társadalomban ez nincs így, de nálunk főnnáll. - Viszont nagyon sok orvos van, aki nemcsak hogy nem tudja ezt így kimondani, de még az egyes konkrét esetekben sem látja, hogy a két szempontnak fedniök kell egymást. Sok orvos van hivatali funkcioban, aki a kettő közötti kapcsolatot még csak nem is sejtí. Ezt is egyes esetekkel kapcsolatos tapasztalataim ~~ut~~ alapján mondom.

De ahhoz, hogy ezeknek az ismereteknek érvényt is szerezzünk, nem elég erre minden konkrét alkalommal rámutatnunk. Hogy ezt helyesen megértsek és ezt az álláspontot meg is tudják védeni, ismerniök kell az orvosi gyakorlatban előforduló helyzetek olyan elemzését, mint ~~szílyét~~ amilyen mód-szer szerint elemzi Tanár Elvtárs x a drámákat a modern dráma fejlődésének történetében, ahogyan /néhányat a sok közül példaképen említve/ Tanár Elvtárs rámutat Déry Tibor Befejezetlen mondatának olyan részeire, amelyet olvasás közben is éreztünk, de nem láttunk, ahogyan megmutatja Arnold Zweig regényciklusát, nem is beszélve Heineröl és legelsősorban Thomas Mannról.

Nem tudom, hogyan lássak hozzá, hogy mindezeket közelebb vigyem kollégáimhoz. /De majd megtudom, ha többször megpróbáltam már!/ Pedig közelebb kell vinni! Azt mondhatnám, hogy ez egyike legfontosabb főadataimnak.

Remélem, hogy így majd sikerülni fog létrehozni az orvosok egy olyan csoportját, amely - ha elkésve is - joggal fog a jubiláns ünneplői közé tartozni!

Ebben a reményben köszönöm meg igen tisztelt Tanár Elvtársnak azt a sok mindent, amelyet számos olvasója között én is kaptam és amelynek folytatását még nagyon sokáig fogom kapni.

Szabadság!

Á. Cs. G. G.